

PATVIRTINTA

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos
prie Aplinkos ministerijos direktoriaus
2024 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. V-121

KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGOS SKYRIAUS NUOSTATAI

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Šie nuostatai reglamentuoja Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba) Kraštovaizdžio apsaugos skyriaus (toliau – Skyrius) uždavinius, funkcijas, teises ir veiklos organizavimą.

2. Skyrius yra Tarnybos administracijos struktūrinis padalinys, pagal administravimo sritį tiesiogiai pavaldus Tarnybos direktoriaus pavadootojui.

3. Skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Tarnybos nuostatais, patvirtintais aplinkos ministro 2024 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos nuostatų patvirtinimo“, kitais teisės aktais, šiais nuostatais.

4. Skyrius vykdo funkcijas saugomų teritorijų steigimo organizavimo, saugomų teritorijų planavimo dokumentų rengimo bei organizavimo, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio, įskaitant gamtinį karkasą, jo komponentų būklės stebėsenos (monitoringo), saugomų teritorijų apsaugos, tvarkymo organizavimo, pažintinio turizmo plėtros organizavimo srityse.

5. Skyriuje dirbančių darbuotojų kompetenciją, funkcijas, pavaldumą nustato jų pareigybių aprašymai.

**II SKYRIUS
SKYRIAUS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS**

6. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai yra:

- 6.1. sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ir biologinei įvairovei, vertybėms išsaugoti;
- 6.2. užtikrinti vertingų kraštovaizdžio kompleksų, vertybių išsaugojimą, jų būklės gerinimą ir tvarkymą bei pritaikymą lankymui;
- 6.3. sudaryti prielaidas šalies kraštovaizdžio stabilumui išlaikyti;
- 6.4. koordinuoti kraštovaizdžio, įskaitant gamtinį karkasą, būklės stebėseną, vertinimą.

7. Skyrius, vykdydamas 6.1 papunktyje nurodytą uždavinį, atlieka šias funkcijas:

- 7.1. nagrinėja ir teikia siūlymus saugomoms teritorijoms steigti, jų riboms ir apsaugos režimui nustatyti ar pakeisti, pasiūlymus bei išvadas teikia Aplinkos ministerijai;
- 7.2. rengia (atnaujina) saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentus arba organizuoja ir koordinuoja jų rengimą (atnaujinimą), tvirtinimą;

7.3. organizuoja žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkų, valdytojų ir naudotojų, kurių žemė ir kitas nekilnojamas turtas patenka į valstybės saugomas teritorijas, informavimą apie planuojamas taikyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, jas keisti bei vertina kompensacijų dėl ūkinės veiklos apribojimų prašymus;

7.4. siūlo žemės sklypų savininkams nustatyti privačias saugomas vietas, sudaryti apsaugos sutartis ir koordinuoja praradimų, susidarančių dėl galimo veiklos privačiose saugomose vietovėse apribojimo, kompensavimo procesą;

7.5. teikia siūlymus, rengia arba dalyvauja rengiant teisės aktų projektus saugomoms teritorijoms steigti, gamtos paveldo objektams skelbti, jų riboms, apsaugos ir naudojimo režimui nustatyti bei keisti, derina juos su suinteresuotomis institucijomis;

7.6. informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus, kitus fizinius, juridinius asmenis ir subjektus, neturinčius juridinio asmens statuso, tačiau turinčius civilinį teisingumą, saugomų teritorijų apsaugos, saugomų teritorijų planavimo, klausimais;

7.7. vykdo valstybės saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėseną.

8. Skyrius, vykdydamas 6.2 papunktyje nurodytą uždavinį, atlieka šias funkcijas:

8.1. vertina ir teikia išvadas dėl saugomose teritorijose atitinkamais teisės aktais bei teritorijų planavimo dokumentais nustatyto kraštovaizdžio, jo komponentų apsaugos ir naudojimo režimo, priežiūros ir tvarkymo reglamentų laikymosi;

8.2. koordinuoja Tarnybos reguliavimo sričiai priskirtų saugomų teritorijų direkcijų (toliau – Direkcijos) vykdomą saugomų teritorijų, paveldo objektų apsaugos, tvarkymo veiklą pagal atitinkamas veiklos programas bei dokumentus;

8.3. metodiškai vadovauja bei konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus ir kitus fizinius, juridinius asmenis ir subjektus, savivaldybes bei Direkcijas kraštovarkos, teritorijų planavimo, statybų, architektūros, saugomo kraštovaizdžio bei gamtos ir kultūros paveldo apsaugos bei tvarkymo, saugomų teritorijų išskirtinės vertės nustatymo ir išsaugojimo, prevencinės veiklos vykdymo srityse;

8.4. inicijuoja, rengia projektus Europos Sąjungos struktūrinių ir kitų fondų, programų lėšoms gauti apsaugos ir tvarkymo priemonėms (kraštovaizdžio kompleksų, paveldo objektų, draustinių tvarkymo, lauko informacinių sistemų, pažintinių takų, lankytojų centrų, gamtos mokyklų ir kt.) įgyvendinti, dalyvauja juos įgyvendinant;

8.5. organizuoja, koordinuoja saugomų teritorijų pritaikymą pažintiniam ir (ar) mokomajam turizmui;

8.6. koordinuoja Direkcijų veiklą pažintinio ir (ar) mokomojo turizmo plėtros srityje, taip pat veiklą, susijusią su saugomų teritorijų lankymo optimizavimu ir lankytojų srautų reguliavimu;

8.7. koordinuoja veiklas saugomose teritorijose, vykdomas pagal valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas programas (Aplinkos apsaugos rėmimo, valstybinių miškų ir valstybės saugomų teritorijų vietinės reikšmės keliams tiesti, rekonstruoti ir taisyti (remontuoti) ir kitas programas).

9. Skyrius, vykdydamas 6.3 papunktyje nurodytą uždavinį, atlieka šias funkcijas:

9.1. nagrinėja kraštovarkos, teritorijų planavimo, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio apsaugos, žaliosios infrastruktūros projektus;

9.2. rengia kraštovaizdžio, įskaitant gamtinį karkasą, apsaugos ir (ar) formavimo strategijas (planus, programas, schemas), numato jų įgyvendinimo mechanizmą, stebi jų įgyvendinimą;

9.3. nagrinėja ministerijų, vietos savivaldos ir kitų institucijų teisės aktų projektus saugomų teritorijų, kraštovaizdžio, gamtinio karkaso apsaugos ir tvarkymo klausimais;

9.4. rengia tarptautinių sutarčių dėl kraštovaizdžio projektus;

9.5. įgyvendina priemones, numatytas kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės sričių ES teisės aktuose ir tarptautiniuose susitarimuose;

9.6. teikia informaciją Aplinkos ministerijai, kitoms šalies institucijoms ir Pasaulio paveldo centrui apie Kuršių neriją - UNESCO pasaulio paveldo vietovę, dalyvauja programų nacionalinių komitetų veikloje;

9.7. informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus, kitus fizinius, juridinius asmenis ir subjektus, neturinčius juridinio asmens statuso, tačiau turinčius civilinį teisingumą, kraštovarkos, teritorijų planavimo, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio apsaugos, tvarkymo, žaliosios infrastruktūros planavimo ir veiklos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonoje reglamentavimo, gamtinio karkaso planavimo ir veiklos jame leistinumo klausimais;

9.8. rengia pasiūlymus planavimo sąlygoms, teritorijų planavimo dokumentų derinimo išvadas ir teikia Aplinkos ministerijai (išskyrus atvejus, kai planavimo sąlygas išduoda, sprendimą dėl saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentų derinimo priima savarankiškai);

9.9. nagrinėja ir teikia išvadas strateginio planavimo dokumentams, kraštovaizdžio tvarkymo bei kitiems planuojamos ūkinės veiklos projektams ir jų poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoms.

10. Skyrius, vykdydamas 6.4 papunktyje nurodytą uždavinį, atlieka šias funkcijas:

10.1. organizuoja saugomų teritorijų kraštovaizdžio, gamtos paveldo objektų būklės stebėseną ir vertinimą, koordinuoja ir organizuoja kraštovaizdžio struktūros, gamtinio karkaso kaitos monitoringo ir mokslinių taikomųjų tyrimų vykdymą;

10.2. kaupia, tvarko, sistemina ir analizuoja duomenis apie kraštovaizdį, jo būklę, teikia visuomenei, Lietuvos Respublikos, užsienio ir tarptautinėms organizacijoms informaciją ir ataskaitas apie kraštovaizdį.

11. vykdo kitas įstatymuose ir teisės aktuose nustatytas funkcijas ir Tarnybos vadovybės pavedimus.

III SKYRIUS SKYRIAUS TEISĖS

12. Skyrius, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius ir atlikdamas funkcijas, turi teisę:

12.1. organizuoti Direkcijų veiklą kraštovaizdžio, gamtos paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo, prevencinės veiklos klausimais;

12.2. teikti Tarnybos vadovybei pasiūlymus dėl Direkcijų veiklos kraštovaizdžio, gamtos paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo klausimais;

12.3. naudotis kitomis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais teisėmis;

12.4. gauti iš Tarnybos struktūrinių padalinių (įskaitant Metodinio – analitinio centro), Aplinkos ministerijos, Direkcijų, dokumentus ir informaciją, kurių reikia Skyriaus uždaviniams įgyvendinti ir funkcijoms atlikti;

12.5. naudotis kitomis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais teisėmis.

IV SKYRIUS SKYRIAUS DARBO ORGANIZAVIMAS

13. Skyriaus darbas organizuojamas vadovaujantis Tarnybos metiniu veiklos planu, kitais planais, už kurių įgyvendinimą atsakingas Skyrius.

14. Skyriui vadovauja Skyriaus vedėjas, kurį skiria į pareigas ir atleidžia iš jų Tarnybos direktorius. Skyriaus vedėjui nesant, Skyriaus vedėjo funkcijas vykdo kitas direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas.

15. Skyriaus vedėjas:

15.1. planuoja ir organizuoja Skyriaus darbą;

15.2. atsako už Skyriaus funkcijų vykdymą, siekiant šiais nuostatais nustatytų uždavinių įgyvendinimo;

15.3. atsiskaito Tarnybos vadovybei už Skyriaus veiklą;

15.4. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nustatyta tvarka vertina tiesiogiai pavaldžių skyriaus valstybės tarnautojų, darbuotojų tarnybinę veiklą;

15.5. teikia Tarnybos vadovybei pasiūlymus Skyriaus kompetencijų klausimais;

15.6. vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas, Tarnybos vadovybei pavedimus;

15.7. teisės aktų nustatyta tvarka pasirašo dokumentus, derina teisės aktų, sutarčių projektus, susijusius su kraštovaizdžio apsauga, saugomų teritorijų steigimu, teritorijų planavimu, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymu;

15.8. atstovauja Skyriui kitose įstaigose, institucijose;

15.9. vykdo kitus nenuolatinio pobūdžio Tarnybos vadovybei pavedimus.

16. Skyriaus vedėjas gali turėti kitų teisės aktais ar Tarnybos vadovybės jam suteiktų teisių.
